

Blijf bij Afghanistan betrokken, maar anders

Jorrit Kamminga, gastonderzoeker voor het Instituut Clingendael in Afghanistan

Datum: 26 oktober 2012

© ANP. Nederlandse militairen brengen maandag een bezoek aan een politiepost in de stad Kunduz, in 2011.

OPINIE: In het politieke debat rondom de verkiezingen was geen ruimte voor Afghanistan. Het buitenlandthema was Europa en de euro. Dat ligt dichterbij huis en past natuurlijk beter bij de huidige economische crisis. Afghanistan is een heet politiek hangijzer geworden, vooral nadat het Kabinet-Balkenende IV viel over het Uruzganbesluit en de huidige politietrainingsmissie in Kunduz zeker niet zonder horten en stoten tot stand kwam. In de Troonrede werd de Nederlandse inzet in Afghanistan nog aangehaald, maar verder is de Nederlandse interesse voor een verdere bijdrage in Afghanistan als een nachtkaaars uitgegaan. De kosten zijn te hoog, de doelstellingen te onduidelijk en de resultaten moeilijk te duiden: talloze argumenten zijn ervoor te vinden die bovendien goed passen bij de kortzichtige roep om verdere bezuinigingen op defensie en ontwikkelingshulp.

Dit kan en moet anders. De politietrainingsmissie loopt door tot het jaar 2014, maar ook daarna moet de nieuwe regering zich hard maken voor een serieuze Nederlandse bijdrage die verder gaat dan de financiering van de Afghaanse veiligheidstroepen. Het einde van de veiligheidstransitie in 2014 biedt de mogelijkheid om ook buiten de context van de militaire veiligheidsbenadering goed werk te verrichten in Afghanistan. In lijn met de accentverschuiving naar meer economische diplomatie moet het nieuwe kabinet slimmer gaan investeren in Afghanistan. Die investeringen moeten vooral via het Nederlandse

bedrijfsleven en universiteiten tot stand komen. Zo kan Afghanistan goedkoper en efficiënter worden gesteund.

Dit betekent dat het kabinet de bestaande handelsbevorderende programma's moet uitbreiden en nog actiever de samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven dient te zoeken. Nederland is op dit moment al koploper in publiek-private samenwerking in ontwikkelingslanden. Investeren in het hoger onderwijs, stimuleren van ondernemerschap en het verlenen van technische bijstand aan bestaande Afghaanse bedrijven, moeten de belangrijkste aandachtspunten zijn. De bijbehorende kennisoverdracht zal ook op de lange termijn positieve effecten hebben. De lopende samenwerking tussen de universiteit Wageningen en de Nederlandse regering om in Afghanistan het landbouwonderwijs te verbeteren, verdient navolging.

Win-winsituatie

Als bijkomend voordeel zijn de resultaten van dergelijke projecten duidelijker aantoonbaar en het directe of indirecte nut voor Nederland is ook makkelijker in kaart te brengen. Er is sprake van een win-winsituatie: het bedrijfsleven financiert een deel van de ontwikkelingshulp en krijgt daar overheidssteun en kansen voor terug in een interessante groeiemarkt met zeer hoge geboortecijfers. Bovendien liggen slimme economische investeringen politiek minder gevoelig dan een militaire bijdrage en leiden zij niet tot ingewikkelde parlementaire hoorzittingen. Zonder de vage formuleringen, onduidelijke mandaten en ingewikkelde resultaatduiding die horen bij militaire (trainings)missies, kan Rutte II een langetermijnvisie ontwikkelen voor Afghanistan, met daarin een hoofdrol voor het Nederlandse bedrijfsleven.

Daar is politieke daadkracht voor nodig. Het betekent dat de oogkleppen van het kortetermijndenken - alles inzetten op het politieke, kunstmatig gekozen overgangsjaar 2014 - afgezet moeten worden. Nederland moet onder leiding van het nieuwe kabinet Afghanistan weer volledig omarmen, met een benadering die zowel Afghanistan als Nederland veel kan opleveren. Dat past bovendien bij de voortrekkersrol die ons land wil spelen in de wereld van de internationale handelsbetrekkingen.